

14

II. András király

Rendelet a zsidók dézsmájáról

ca. 1235

K i a d á s :

Friss Ármin, *Magyar-zsidó oklevéltár / Monumenta Hungariae Judaica*, I (Budapest: Wodianer F. és Fiai, 1903), p. 19, no. 18

In nomine sancte trinitatis et individue unitatis. Andreas, dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Galicie-Lodomerieque rex (...) Item precipimus omnes officiales ecclesie, qui decimatores vocantur, si voluerint cum homine palatini vel comitis parochiani dicere decimas, possint iidem, si voluerint, quia forsitan ecclesie expedire non cognoscatur, nullatenus compellantur. Item cum decime tam iure Mosaico, quam sanctosancta evangelica sanccioone solvi districcius precipiantur, sine quarum solutione iustissima salvari nemo potest, precipi, mus hoc edicto in perpetuum obtenturo, ut quicumque in diocesi Quinqueecclesiensi fuerint, cuiuscunque fastigii, baro, nobilis, serviens regius, castris vel castrenses, hospitesve nostri vel cuiuscunque alterius, nostro de regno, liber homo vel servus, sarachenus incola regni nostri vel sclavus, rusticus, hebreus, christianus, plenissime, secundum sacrorum canonum sanctiones, quia in regno christiano manent et vivunt, de omnibus bonis eorundem, quecunque dominus ipsis concesserit, iustas decimas solvant, videlicet de omni frugum genere: scilicet tritico, siligine, hordeo, avena, mylio, sicut horrea continent eorundem, leguminum prorsus genere nullo excepto, item de vineis seu de vino, item de molendinis, item de armentis equorum seu eqiaciis, item de agnis et hoedis, item porcis, item de apibus, item de anseribus et gallinis cum subcultellaribus (...) denariis arearum (...) subducta fuerunt (...) plenius persolvendis, sicut in sacris canonibus continetur expresse, exceptis aratoribus, nostris servis, in nostro si fuerint dumtaxat obsequio permanentes...

Az oszthatatlanul egységes¹ Szentháromság nevében. András, Isten kegyelméből Magyarország, Dalmácia, Horvátország, Ráma, Szerbia, Galícia és Lodóméria királya (...) Valamint előírjuk, hogy az egyház minden tisztségviselője, akiket dézsmaszedőknek hívnak, hogy ha a nádorispán vagy a főispán emberével együtt ajánlják fel a tizedet, tehessék meg ezt, ha akarják – hiszen talán nem ismeretes, hogy ez az egyháznak hasznára van –; de egyáltalán ne legyenek erre kényszerítve. Valamint, mivel a tized teljesítését mind a mózesi törvény, mind a szentséges evangélium rendelkezése igen szigorúan előírja, és ennek lelkiismeretes teljesítése nélkül senki nem üdvözülhet, jelen örökérvényű rendeletünkben előírjuk, hogy mindaz, aki a pécsi egyházkerületben él, bármilyen rendű-rangú ember, báró, nemes, királyi várjobbágy vagy várőr, a mi telepesünk vagy bárki másé a mi királyságunkból, szabad vagy szolga, királyságunkban élő szaracénus vagy rabszolga, paraszt, héber, keresztény, mindenki, a szent kánonok rendelkezése

---

¹ A secundo szó szövegjavítás, eredetileg valószínűleg primo állt helyette.

szerint, mivel keresztény királyságban tartózkodnak és élnek, róják le pontosan a tizedet minden javukból, amit csak az Úr adott nekik, vagyis mindenfajta terményből: búzából, rozsból, árpából, zabból, kölesből, ami épp a csűrjeikben van, nem kivéve a zöldségek bármely fajtáját sem; ezenkívül a szőlőtermésből vagy a borból, az őrleményekből, a ménesekből, a bárányokból és kecskegidákból, a malacokból, a méhekből, a libákból és tyúkokból – bár ezek a szérűkre vonatkozó zselléradó teljes megfizetése alól ki vannak vonva –, ahogy a szent kánonokban kifejezetten fel van tüntetve, kivéve a szántóvetőket, a mi szolgálóinkat, mindaddig, amíg megmaradnak engedelmességükben velünk szemben...